

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 11-03-2016

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/1581/11-03-2016

Α Π Ο Φ Α Σ Η 17 / 2016

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την 9.3.2016 και ώρα 10:00, προκειμένου να διασκεφθεί επί της υποθέσεως που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσης, η εξέταση της οποίας έλαβε χώρα με την αυτή σύνθεση του Τμήματος στις 27.1.2016. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Πέτρου Χριστόφορου, και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Γρηγόριος Λαζαράκος, Χαράλαμπος Ανθόπουλος, ως εισηγητής, και Σπύρος Βλαχόπουλος, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά, Δημητρίου Μπριόλα και Λεωνίδα Κοτσαλή, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στην συνεδρίαση παρέστησαν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Φερενίκη Παναγοπούλου, ειδική επιστήμων – νομική ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν τη διάσκεψη και λήψη της αποφάσεως, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7937/17.12.2014 προσφυγή του Α ο προσφεύγων Ακαταγγέλλει ότι ο Δήμαρχος πόλης Χ, Β, δημοσίευσε στην προσωπική του σελίδα στο facebook την πληροφορία ότι ο Α εισπράττει σύνταξη αναπηρίας. Κατόπιν του υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2399/27-04-2015 διευκρινιστικού ερωτήματος της Αρχής προς τον Β, ο τελευταίος απάντησε ότι στο τοπικό ιστολόγιο ..., του οποίου διαχειριστής είναι ο Α, αναρτήθηκε συκοφαντικό σχόλιο του ίδιου περί άσκοπης σπατάλης των χρημάτων των δημοτών. Ο ίδιος απάντησε ότι ο Α δεν πληρώνει για το έργο, επειδή έχει μάθει μόνο να εισπράττει, υπογραμμίζοντας ότι λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας. Σύμφωνα με τον Β, είναι γνωστό στους κατοίκους πόλης Χ ότι ο Α

συνταξιοδοτήθηκε με τις προϋποθέσεις αναπηρίας και όχι γήρατος. Περαιτέρω, ο Β υποστηρίζει ότι η ανάρτηση της πληροφορίας περί συντάξεως αναπηρίας έγινε από τον ίδιο προσωπικά και όχι με την ιδιότητά του ως Δημάρχου πόλης Χ.

Κατόπιν των υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/245/18-01-2016 και /ΕΞ/244/18-01-2016 κλήσεων ο Β και ο Α προσήλθαν στη συνεδρίαση της Αρχής την 27.1.2016 και απάντησαν σε ερωτήσεις των μελών του Τμήματος και διευκρίνισαν τους ισχυρισμούς τους. Ο Β ισχυρίστηκε ότι η πληροφορία που ανήρτησε στην ιστοσελίδα του στο facebook αναφορικά με τη λήψη συντάξεως αναπηρίας από τον Α ήταν γνωστή στην τοπική κοινωνία. Επίσης ισχυρίστηκε ότι στην ανάρτηση προέβη μετά από την άσκηση δριμείας κριτικής εκ μέρους του Α για κακοδιαχείριση των οικονομικών του δήμου, ενώ ο ουσιαστικός λόγος της ασκήσεως κριτικής ήταν ότι δεν ανέθεσε στη σύζυγό του συγκεκριμένες συμβάσεις έργου του δήμου. Ο Α ισχυρίστηκε ότι παρανόμως ο Β διέδωσε ευαίσθητα δεδομένα του ίδιου. Στη συνέχεια δόθηκε προθεσμία και στα δύο μέρη για κατάθεση υπομνημάτων.

Ο Β κατέθεσε το υπ' αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ/Γ/ΕΙΣ/645/3.2.2016 υπόμνημα, στο οποίο ισχυρίζεται ότι ο Α μετέβαλε προς το ηπιότερο την κριτική που είχε αναρτήσει στο ιστολόγιο ..., η οποία κριτική είχε αποτελέσει την αιτία αναρτήσεως του με τι ανωτέρω περιεχόμενο απαντητικού σχολίου του. Επίσης δηλώνει στο υπόμνημά του ότι ψευδώς ο Α ισχυρίζεται ότι δεν ήταν ο συντάκτης της πρώτης αναρτήσεως στο ... περί άσκοπης σπατάλης των χρημάτων των δημοτών και ότι διέγραψε την ανάρτησή του περί λήψεως συντάξεως αναπηρίας εκ μέρους του Α. Κατά τους ισχυρισμούς του Β το σχόλιο του έχει αναφορά στην ιδιότητα του καταγγέλλοντος ως συνταξιούχου και στο δικαίωμα που του προσδίδει αυτή η ιδιότητα για είσπραξη συντάξεως. Το πραγματικό στοιχείο της συνταξιοδοτήσεώς του λόγω αναπηρίας και όχι γήρατος δεν προσδίδει στο σχόλιό του την έννοια της παραβιάσεως των προσωπικών δεδομένων, καθόσον δεν αναγράφει επιμέρους στοιχεία της συνταξιοδοτήσεως του που έχουν σχέση με τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, το χρόνο χορηγήσεως, τα ποσοστά, τη διάρκεια, το ποσό και τα λοιπά προσδιοριστικά στοιχεία που θεμελιώνουν το δικαίωμά του και κατά συνέπεια δεν παραβίασε προσωπικά δεδομένα του καταγγέλλοντος, καθόσον αυτά είναι κοινά σε όλους τους κατοίκους.

Στη συνέχεια το Τμήμα με την αυτή σύνθεση συνήλθε κατά την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσης ημερομηνία προκειμένου να διασκεφθούν τα μέλη και αποφασίσουν επί της υποθέσεως.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τη βοηθό εισηγητή, η οποία παρέστη χωρίς δικαίωμα ψήφου και αποχώρησε πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως κατόπιν διεξοδικής συζητήσεως,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Η πληροφορία αναφορικά με την είσπραξη συντάξεως αναπηρίας εντάσσεται στην κατηγορία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/1997). Ακολούθως, ενόψει των τεχνικών μεθόδων που ακολουθούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η καταχώριση και δημοσίευση/διάδοση των δεδομένων αυτών από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης συνιστά επεξεργασία εν μέρει αυτοματοποιημένη (άρθρο 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, βλ. και Απόφαση 73/2013 της Αρχής, σκ. 3 και 6). Συγκεκριμένα, η αποσπασματική αναπαραγωγή των επίμαχων δεδομένων συνιστά ιδιαίτερη και διακριτή μορφή επεξεργασίας ως καταχώριση και διάδοση δεδομένων.

2. Οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/EK για την προστασία των δεδομένων ισχύουν για τους παρόχους υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης (εν προκειμένω το facebook) στις περισσότερες περιπτώσεις, ακόμη κι αν η έδρα τους βρίσκεται εκτός ΕΟΧ. Οι πάροχοι υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης είναι κατά κανόνα οι υπεύθυνοι για την επεξεργασία των δεδομένων, σύμφωνα με την Οδηγία 95/46/EK. Παρέχουν τα μέσα για την επεξεργασία των δεδομένων των χρηστών και παρέχουν όλες τις «βασικές» πληροφορίες που αφορούν στη διαχείριση του χρήστη (π.χ. δημιουργία και διαγραφή λογαριασμών). Επίσης, οι πάροχοι υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης καθορίζουν τη χρήση των δεδομένων του χρήστη για σκοπούς διαφήμισης και εμπορικής προώθησης –συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης που παρέχεται από τρίτους.

Η εξέταση εάν αρμόδια αρχή για την εξέταση προσφυγών κατά του facebook είναι η ιρλανδική Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων, όπου έχει την έδρα του το facebook στην ΕΕ παρέλκει, γιατί η προσφυγή στρέφεται κατά χρήστη και όχι κατά του παρόχου.

3. Σύμφωνα με τη Γνώμη 5/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, στις περισσότερες περιπτώσεις υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης θεωρείται ότι οι χρήστες είναι υποκείμενα των δεδομένων. Η Οδηγία 95/46/EK δεν επιβάλλει τις υποχρεώσεις ενός υπεύθυνου επεξεργασίας δεδομένων σε ένα άτομο που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο καθαρά προσωπικής ή οικιακής χρήσεως. Ωστόσο, σε κάποιες περιπτώσεις, οι δραστηριότητες του χρήστη μιας υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να μην διέπονται από την εξαίρεση λόγω οικιακής χρήσεως και ο χρήστης ενδέχεται να θεωρηθεί ότι επωμίζεται κάποιες από τις ευθύνες ενός υπεύθυνου επεξεργασίας δεδομένων. Στις περιπτώσεις αυτές οι δραστηριότητες ορισμένων χρηστών των υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης επεκτείνονται πέραν της καθαρά προσωπικής ή οικιακής χρήσεως, για παράδειγμα, όταν η υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιείται ως πλατφόρμα

συνεργασίας για έναν οργανισμό ή μια εταιρεία. Αν ο χρήστης μιας υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης ενεργεί εκ μέρους μιας εταιρείας ή ενός οργανισμού ή χρησιμοποιεί την εν λόγω υπηρεσία κυρίως ως πλατφόρμα για την επιδίωξη διαφημιστικών, πολιτικών ή φιλανθρωπικών στόχων, η εξαίρεση δεν ισχύει και ο χρήστης αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες ενός υπεύθυνου επεξεργασίας δεδομένων, ο οποίος αποκαλύπτει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε έναν άλλο υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (δηλ. την υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης) και σε τρίτους (σε άλλους χρήστες της εν λόγω υπηρεσίας ή ενδεχομένως ακόμα και σε άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων με πρόσβαση στα δεδομένα). Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο χρήστης πρέπει να λάβει τη σύμφωνη γνώμη των ενδιαφερομένων προσώπων ή να στηρίξει την επεξεργασία σε κάποια άλλη νομική βάση, που προβλέπεται στην Οδηγία 95/46/EK.

Περαιτέρω, η Γνώμη 5/2009 επισημαίνει ότι η ύπαρξη μεγάλου αριθμού επαφών μπορεί να σημαίνει ότι δεν ισχύει η εξαίρεση λόγω οικιακής χρήσεως και επομένως ότι ο χρήστης μπορεί να θεωρείται ως υπεύθυνος της επεξεργασίας δεδομένων. Επίσης, σύμφωνα πάντοτε με την ίδια Γνώμη, όταν η πρόσβαση στις πληροφορίες προφίλ επεκτείνεται πέραν των επαφών της επιλογής του χρήστη, π.χ. όταν παρέχεται πρόσβαση σε ένα προφίλ σε όλους τους χρήστες της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης ή όταν τα δεδομένα παρέχουν δυνατότητα καταγραφής από τις μηχανές αναζήτησεως, η πρόσβαση υπερβαίνει το προσωπικό ή το οικιακό πλαίσιο. Κατά αντίστοιχο τρόπο, αν ένας χρήστης λάβει συνειδητή απόφαση να επεκτείνει την πρόσβαση στα στοιχεία του πέραν των «φίλων» της επιλογής του καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων και υπέχει την ευθύνη αυτού.

4. Εξάλλου, σύμφωνα με το ΔΕΚ στις αποφάσεις *Bodil Linqvist*¹ και *Satakunnan Markkinapörssi και Satamedia*,² η εξαίρεση της οικιακής χρήσεως πρέπει να ερμηνευθεί ως αφορώσα αποκλειστικά τις δραστηριότητες, οι οποίες εντάσσονται στο πλαίσιο της ιδιωτικής ή οικογενειακής ζωής των ιδιωτών, πράγμα το οποίο προδήλως δεν ισχύει για την περίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία συνίσταται στη δημοσίευσή τους στο Διαδίκτυο, με συνέπεια να αποκτά πρόσβαση στα δεδομένα αυτά απροσδιόριστος αριθμός προσώπων. Ως εκ τούτου, όταν η ανακοίνωση των συλλεγομένων δεδομένων γίνεται σε απροσδιόριστο αριθμό ατόμων δεν λαμβάνει χώρα η εξαίρεση της οικιακής χρήσεως.

5. Εν προκειμένω, η ιστοσελίδα του δημάρχου πόλης X στο facebook υπό την ονομασία «...» αριθμεί άνω των 1000 φίλων και είναι δημόσια και προσβάσιμη σε όλους τους χρήστες του facebook (πολλώ μάλλον καθώς δεν απαιτείται η αποδοχή φιλίας εκ μέρους του

¹ Βλ. ΔΕΚ *Bodil Linqvist*, Υπόθεση C-101/01, 6.11.2003, σκ. 47.

δημάρχου για την ανάγνωση των αναρτημένων από αυτόν). Περαιτέρω, ο Β χρησιμοποιεί την ιστοσελίδα για την ενημέρωση και πληροφόρηση των δημοτών καθιστώντας την ως μέσο επικοινωνίας με το κοινό. Συνεπώς, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται ανωτέρω, ο Δήμαρχος ... καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας και έχει όλες τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, όπως προβλέπονται στο ν.2472/97 για νόμιμη και θεμιτή επεξεργασία (άρθρα 4 και 7). Ο δήμαρχος εν προκειμένω ανήρτησε στην ιστοσελίδα πληροφορία σχετικά με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος χωρίς να έχει λάβει τη συγκατάθεση του και χωρίς να συντρέχει κάποια από τις νομιμοποιητικές βάσεις του άρθρου 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997. Η δημοσιοποίηση ως απάντηση στη δριμεία κριτική που δέχθηκε ο Β από τον Α δεν εμπίπτει σε κάποια εξαίρεση του άρθρου 7 παρ. 2.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

- 1) Κρίνει ότι η ανάρτηση στην ιστοσελίδα που αναφέρεται στο σκεπτικό από τον υπεύθυνο επεξεργασίας Δήμαρχο ... των ανωτέρω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος τυγχάνει παράνομη.
- 2) Επιβάλλει την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 κύρωση της αυστηρής προειδοποίησης στο Δήμαρχο ... με αποκλειστική προθεσμία 5 (πέντε) ημερών από τη λήψη της αποφάσεως, όπως διαγράψει κάθε σχετική αναφορά από την ιστοσελίδα του στο facebook και όπως μη επαναλάβει οποιαδήποτε ανάλογη ενέργεια στο μέλλον.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

² Βλ. ΔΕΚ Satakunnan Markkinapörssi and Satamedia, Υποθ. C-73/07, 16.12.2008, σκ. 44.